

КОДЕКС ЗА ЕТИКА

в дейността по допълнителното пенсионно осигуряване

Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (наричана за краткост “Асоциацията”) и нейните членове, **ръководени** от желанието за:

- създаване и запазване на високо обществено доверие в институциите и дейността по допълнителното пенсионно осигуряване;
- осъществяване на дейността по допълнителното пенсионно осигуряване в условия на лоялна конкуренция и коректни пазарни отношения между пенсионноосигурителните дружества;
- съобразяване с изискванията на добрите нрави, почтеността и добрата търговска практика, утвърдени във вътрешните и международните осигурителни отношения и стопанска дейност, като отдават особено значение на принципите на етиката в пенсионноосигурителната дейност;
- поставяне на първо място на интересите на клиента и тяхното удовлетворяване при спазване на настоящия Кодекс и върховенството на закона.

се задължават:

- да се придържат стриктно към нормите и изискванията на този кодекс и да ги прилагат еднакво, постоянно и честно в своята дейност;
- да избягват действия, които биха могли да отслабят доверието на клиентите и обществото към дейността и да предизвикат неверни впечатления за предлаганите от тях услуги;
- да се съобразяват и да подкрепят санкциите, налагани на дружествата, които нарушават определените в този Кодекс норми на поведение;
- да зачитат авторитета на Комисията по етика и да изпълняват стриктно нейните законосъобразни решения.

Г Л А В А П Ъ Р В А

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият Кодекс има за цел да определи етичните норми на поведение и работа, които пенсионноосигурителните дружества ще прилагат в дейността си по допълнителното пенсионно осигуряване.

Чл. 2 (1) Пенсионноосигурителните дружества осъществяват дейността по допълнителното пенсионно осигуряване съобразно закона и принципите на етиката.

(2) Етичните норми на този Кодекс са по-взискателни от законовите разпоредби. Те спомагат за прилагането на правните норми чрез конкретизиране на общите задължения на пенсионноосигурителните дружества и определянето на конкретни етични норми, които дружествата трябва да следват в отношенията си с клиентите и партньорите си.

Чл. 3. (1) Етичните принципи, прилагани от всяко пенсионноосигурително дружество, приело този кодекс, трябва да съответстват на добрите нрави, на вътрешните и международните норми за осигурителни и стопански отношения, на добросъвестността, коректността, лоялността и точността.

(2) Принципите на етиката в дейността по допълнителното пенсионно осигуряване изискват от пенсионноосигурителните дружества стриктно да спазват законовите и договорните си задължения и да не пречат на другите правни субекти да изпълняват своите задължения.

(3) Принципите на етиката в дейността по допълнителното пенсионно осигуряване изискват от пенсионноосигурителните дружества да не поемат задължения, които поначало са неизпълними за тях.

Чл. 4. Задължение да спазват този кодекс имат както служителите на пенсионноосигурителните дружества, така и физическите и юридическите лица, които работят за тях като осигурителни посредници.

Чл. 5. В дейността си дружествата за допълнителното пенсионно осигуряване не могат да използват политическо или синдикално влияние или натиск с цел облагодетелстване на определени субекти или група лица.

Чл. 6. (1) За неспазване принципите на етиката в дейността по допълнителното пенсионно осигуряване пенсионно осигурителните дружества, приели този кодекс, носят отговорност.

(2) Отговорността по ал. 1 обхваща отговорност за самото неизпълнение на задължението за етично и лоялно поведение, за причинените вреди на увреденото дружество, приело този кодекс, и отговорност за вредите причинени на Асоциацията като цяло.

Чл. 7. (1) Към Асоциацията се създава Комисия по етика (за краткост наричана “Комисията”), която следи за спазване нормите на този Кодекс и за зачитане етичните принципи на пенсионноосигурителните дружества.

(2) Комисията по етика е контролен, независим, орган на Асоциацията, чиято основна функция е да осигури спазване на разпоредбите на този кодекс.

Г Л А В А В Т О Р А

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА И КЛИЕНТИТЕ

Чл. 8. Пенсионноосигурителните дружества и/или неговите служители /щатни и нещатни/ не могат да предлагат и да предоставят на осигурители или на осигурени лица пари, парични стимули или облаги, освен дължимите по закон и съобразно техните правилници, с цел да ги привлекат като свои членове или да осигурят прехвърляне на членството им във фондовете на дружеството.

Чл. 9. Пенсионноосигурителните дружества чрез своите осигурителни посредници не могат да предприемат действия с цел опетняване или увреждане на интересите, намаляване на престижа или финансовата стабилност на други пенсионноосигурителни дружества.

Чл. 10. Пенсионноосигурителните дружества са длъжни да включват в договорите със своите служители и осигурителни посредници, клауза със следното съдържание: “Страните се договарят, че е забранено на служителя (осигурителния посредник), да компенсира или заплаща с пари или под каквато и да е друга форма да възнагражда лице с намерение да го направи член или да прехвърли членството му във фондовете на пенсионното дружество. Служителят (осигурителният посредник), се задължава да се въздържа от действия, които имат за цел да оклеветят или злепоставят престижа или финансовата стабилност на други дружества с цел привличане на осигурени лица или тяхното прехвърляне във фондовете на пенсионноосигурителното дружество, чиито служители са.

Нарушаването на тези разпоредби ще се счита за грубо неизпълнение на договора.”

Чл. 11. Следните форми на поведение се считат за грубо нарушение на етичните норми в дейността по допълнителното пенсионно осигурителната и се забраняват както за пенсионно осигурителните дружества, така и за служителите на дружествата, независимо от заемания пост и изпълняваните функции:

1. Самостоятелно предприемане или участие в нелоялни действия, които увреждат или биха могли сериозно да увредят интересите на конкурентно пенсионно дружество;
2. Фалшифициране или подправяне на документи, удостоверяващи доходност, членство или прехвърляне на права от едно пенсионно осигурително дружество в друго;
3. Сключване на договори с осигурителни посредници, за които има издаден официален държавен акт, удостоверяващ, че съответните лица са фалшифицирали или подправяли документ за доходност, членство или прехвърляне на права от едно пенсионно осигурително дружество в друго или други документи, свързани с тази дейност;
4. Разпространение на невярна или изопачена информация с цел опетняване, увреждане или намаляване престижа или финансовата стабилност на дружеството;
5. Използване на непълна информация, данни или понятия, извадени от контекст, които могат да бъдат схванати погрешно от клиента, при сравнението на собствените си продукти с тези на друго дружество;
6. Подбуждане или подпомагане във видовете действия, описани в предходните точки на този член.

Чл. 12 (1) Пенсионноосигурителното дружество води на отчет осигурителните посредници, с които има прекратени договори поради нарушения на закона или на този Кодекс.

(2) Пенсионноосигурителните дружества са длъжни да предоставят информацията по ал.1, с която разполагат, когато тя се поиска писмено от Асоциацията или от друго пенсионноосигурително дружество.

Г Л А В А Т Р Е Т А
РЕКЛАМНА ДЕЙНОСТ И ПУБЛИЧНИ ИЗЯВИ
НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА

1. Общи правила

Чл. 13. Право на реклама и популяризиране на дейност по допълнително пенсионно осигуряване има само дружество, което е получило лиценз от ДАОН.

Чл. 14. (1) Всяко публично съобщение или изява на пенсионноосигурително дружество трябва да се прави с адекватно чувство на социална отговорност и да съответства на принципите на лоялната конкуренция в търговската дейност.

(2) Всяко публично съобщение или изява трябва да бъде представено във форма, която да не намалява доверието на обществеността в системата на допълнителното пенсионно осигуряване.

Чл. 15. Рекламните материали на пенсионноосигурително дружество не трябва да накърняват доверието на осигурените или да се възползват от евентуалната липса на познания, информация или опит у осигурените.

Чл. 16. (1) Рекламите и публичните съобщения не трябва да съдържат декларации или визуално представяне, двусмислие или преувеличение, които директно или индиректно могат да доведат осигуреното лице до погрешни изводи, както за дейността по допълнителното пенсионно осигуряване, така и за пенсионноосигурителните дружества.

(2) В рекламите и публичните съобщенията не трябва да се злоупотребява с резултати от изследвания или с цитати от техническа и научна литература, относими към пенсионните фондове. Не трябва да се представя статистическа информация под такава форма, че да вдъхва повече достоверност в сравнение с реално присъщата, или да представя информацията по такъв начин, че тя да изглежда научно обоснована, когато такава обосновка липсва.

Чл. 17. Публичната дейност на пенсионноосигурителните дружества трябва да се характеризира с уважение към човешкото достойнство, без да оказва натиск или да нарушава личните права на клиента. Тази дейност трябва да се съобразява с икономичното, културното, социалното и образователното ниво на развитие на обществото, на отделните групи хора и на отделния клиент.

Чл. 18. Рекламата не трябва да съдържа или да се позовава на доказателства или препоръки, които вече не са актуални и/или не се прилагат, едностранчиви са или създават тенденциозна заблуда у осигурените или осигурителите.

Чл. 19. Пенсионноосигурителните дружества нямат право в рекламните си материали да опетняват, директно или индиректно, фирмата, продукта или услугите на конкретно дружество или неговите пенсионни фондове, било като усмива, било като омаловажава, било под каквато и да е друга форма, подобна на тези неговото име и обществени позиции. Пенсионноосигурителните дружества не могат да злоупотребяват с името или инициалите на друга фирма или институция, или с марката на продукт, или услуга на свой конкурент.

Чл. 20. Когато в рекламните на едно пенсионноосигурително дружество се прави позоваване на друга публикация, това трябва да се прави обективно, избягвайки изказване на мнения, които могат да увредят интересите на другите пенсионноосигурителни дружества и техните фондове. Авторът на рекламата трябва да се позовава на пазарни проучвания или на реални изследвания, които могат да бъдат проверени.

Чл. 21. Всяка публикация на пенсионноосигурителните дружества следва да отговаря на следните минимални изисквания:

1. да съдържа ясна и точна информация за наименованието на институцията, а когато случаят го изисква – наименованието на сдружението или професионалната организация, чието представяне се цели;

2. ако рекламата съдържа данни, цифри или препратки към документи, брошури или публични доклади или отчети, трябва да се съобщи и мястото, където може да се получи тази информация или копия от рекламните материали;

3. посочваните (използваните) данни и/или цифри трябва да са реални и да се отнасят за период от време, който също трябва да е посочен;

4. ако документите са проверени или заверени от държавен орган или публична организация, това обстоятелство трябва да бъде отбелязано;

5. ако се посочва позицията на пенсионноосигурителното дружество в определена класация или статистика, трябва да се посочи източникът на проучването, периодът и показателите, на базата на които се прави класирането (статистиката) и кой е съставителят на класирането (статистиката).

2. Специфични правила за реклама в средствата за масова информация

Чл. 22. Съдържанието на рекламните материали трябва да се пригоди към особеностите на използваната медия и да включва разяснения, обяснителни бележки или отправки, които са със съответните размери, формат, позиция и съдържание и които правят съобщението законосъобразно и разбираемо и не могат да останат незабелязани.

Чл. 23. (1) В публикацията в пресата трябва да се посочи, освен името на пенсионноосигурителното дружество, още и номерът на неговата лицензия.

(2) В съобщения в пресата трябва да се избягва включването на текст, разположен вертикално или в очертанията на една буква, което затруднява разчитане на посланието.

(3) В статии и съобщения в пресата пенсионноосигурителното дружество посочва изрично, че става дума за “съобщение” или “реклама”, за да могат читателите да не го объркат със статия на съответното издание.

Чл. 24. (1) Отчитайки ограниченията, които налагат електронните средства за масова информация при предаване на съобщението и поради бързината на съобщението, при реклама по електронните медии трябва да се използват максимално средствата, които гарантират тяхната яснота и обективност.

(2) В реклами по радиото пенсионноосигурителното дружество трябва да отделя специално внимание на яснотата и обективността на вербалното рекламното съобщение. С оглед особеностите на съобщението, разясненията, обясненията или позоваванията и предупрежденията трябва да бъдат предавани във форма лесна за възприемане.

(3) Всяка реклама на пенсионноосигурително дружество по телевизията трябва да съдържа следните съобщения, които се четат и при изключен звук:

- “Това съобщение се прави от пенсионноосигурително дружество.”;
- “Направете справка с информационната брошура на дружеството, която е на разположение в търговските представителства на дружеството и в офиса на Асоциацията.”;
- “Доходността на вашите натрупани средства в пенсионноосигурителното дружество се влияе от колебанията на пазара.”.

Чл. 25. (1) Когато разпространението на информация се извършва по Интернет с рекламна цел, пенсионноосигурителното дружество следва да дава

основна информация за себе си, за управляваните от него пенсионни фондове и за професионалното си поле на изява, като може да даде възможност на своите клиенти да получат допълнителна услуга за подпис или плащане на членство *on-line*.

(2) Сложността на използваното средство налага да се спазват следните правила с цел осигуряване на правилно разпространение на информацията:

1. предоставената информация трябва да съответства с най-голяма точност и прецизност на характеристиките на пенсионния продукт и не трябва да се премълчават данни, които биха допринесли за разбиране на продукта;
2. мрежата трябва да се ревизира периодично, за да се поддържа информацията възможно най-актуална;
3. във всяка публикация по интернет на пенсионноосигурително дружество трябва изрично да се посочват страните, в които даденото пенсионноосигурително дружество е получили съответното разрешение за търговия, както и надзорният орган, който контролира дейността на дружеството.

3. Специфични правила за рекламиране на доходност

Чл. 26. Публичност на реализирана доходност от пенсионен фонд следва да се дава при спазване на следните изисквания:

1. трябва да се осъществява на стандартизирана основа, отчитайки единните правила за изчисляване на показателите за доходност, установени от Държавната агенция по осигурителен надзор;
2. не трябва да се използва в публикациите показатели за доходност, съответстващи на периоди по-малки от една година, нито да се предоставя тяхното годишно закръгляне,
3. не може да се показва едностранчиво доходност, придобита през предходни периоди;
4. не може показателите за доходност да се базират на преценки;
5. когато се публикуват показатели за минала доходност, трябва да се посочи периодът, за който се отнасят, и трябва да се изясни, че “съобщаването на минали показатели за доходност не е обещание нито гаранция за бъдеща доходност”;

6. избягват се изрази или аргументи, които могат да въведат в заблуждение относно сигурността на положителните показатели на доходност, освен ако съществува осигурена минимална доходност. В този случай трябва да се изяснят всички елементи на въпросната гаранция;
7. ако гарантираните показатели за доходност са били свързани с период, през който са били поддържани, посочва се ясно кой е този период.

Г Л А В А Ч Е Т В Ъ Р Т А

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 27. Комисията по етика:

1. упражнява контрол върху дейността на членовете на Асоциацията за спазване правилата на Кодекса.
2. тълкува и прилага настоящия кодекс;
3. дава препоръки на членовете на Асоциацията по въпроси, свързани прилагането на кодекса;
4. решава спорове между пенсионноосигурителни дружества, свързани с права и задължения, предвидени в този кодекс.
5. налага санкции и предприема ограничителни мерки спрямо пенсионноосигурителните дружества за извършени нарушения на настоящия кодекс.
6. прави мотивирани предложения до Общото събрание на Асоциацията за налагане на санкцията - изключване на ПОД от Асоциацията.
7. прави мотивирани предложения до управителните органи на Асоциацията за изменение и допълнение на настоящия кодекс;
8. сезира ДАОН в случаите, предвидени в този Кодекс.

Чл. 28. В своята дейност Комисията се ръководи от следните принципи:

1. дух на съгласие и справедливост, като се избягват конфликти и напрежение между членовете на Асоциацията или между членовете и Асоциацията като цяло;
2. оперативност в работата, като се избягват ненужни забавяния и се съблюдават стриктно предвидените в този кодекс срокове;
3. поверителност, като членовете на Комисията се задължават да не разгласяват, нито използват с цел лично или корпоративно

облагодетелстване, информацията и сведенията, станали им известни във връзка с работата им в Комисията.

4. конкретност, като членовете на Комисията се задължават да избягват двусмислени, трудно разбираеми или объркващи становища или решения.

Чл. 29. (1) Комисията по етика се състои от по един представител на всяко пенсионноосигурително дружество, член на Асоциацията.

(2) Пенсионноосигурителните дружества определят своите представители в Комисията с решение на техните управителни органи.

(3) Поименният състав на Комисията се обявява от Управителния съвет на Асоциацията.

(4) Членовете на Комисията се избират за срок от две години.

Чл. 30. (1) Членовете на Комисията могат да бъдат освобождавани преди изтичане на мандата, за който са избрани, ако са осъдени за умишлено престъпление от общ характер с влязла в сила присъда, системно нарушават задълженията си, възпрепятствани са да изпълняват задълженията си за повече от шест месеца или ако са напуснали дружеството, чиито представители са.

(2) Ако член на Комисията изгуби качеството си по предходната алинея, той се замества в състава на Комисията до края на мандата му от нов представител, предложен от съответното дружество по реда на предходния член.

Чл. 31. (1) Комисията се ръководи от председател, който я представлява.

(2) Председателят на Комисията се избира от Общото събрание на Асоциацията за срок от две години и е лице, избрано извън поименния списък по чл. 27, ал. 3.

Чл. 32. (1) Членовете на Комисията не могат да бъдат членове на Управителния съвет на Асоциацията, нито членове на други нейни органи.

(2) Председателят на Комисията не може да бъде член на Управителния съвет на Асоциацията.

Чл. 33. При осъществяване на служебни си задължения Председателят и членовете на Комисията са независими и действат само въз основа на закона и този Кодекс.

Чл. 34. (1) Комисията се свиква на заседания от Председателя ѝ с писмена покана, в която се посочва времето, мястото на заседанието и дневният му ред.

(2) Комисията може да бъде свикана и от всеки неин член при условие, че е отправил искане за свикване до Председателя на Комисията, но същият не е свикал Комисията в 14 дневен срок от датата на искането.

Чл. 35. (1) Заседанията на Комисията са редовни, ако присъстват най-малко три-четвърти от нейните членове.

(2) Заседанията на Комисията са закрити.

Чл. 36. (1) По обсъжданите въпроси Комисията приема решения.

(2) Решенията на Комисията се вземат с явно гласуване, освен ако членовете на Комисията не решат гласуването да бъде тайно.

(3) Решенията на Комисията се вземат с мнозинство най-малко от три-четвърти от членовете на Комисията.

(4) За заседанията и решенията си Комисията води протокол.

Чл. 37. За решението си Комисията, чрез своя председател, уведомява писмено дружеството или органа, която я е сезирал, както и останалите заинтересовани страни. Решение на Комисията може да се разгласи или публикува само от нейния Председател или от упълномощен член на Комисията при изрично решение за това на Комисията.

Чл. 38. Решенията на Комисията са задължителни за пенсионноосигурителните дружества, за които се отнасят.

Чл. 39. (1) Комисията може да бъде сезирана с писмена молба от:

1. пенсионноосигурително дружество, член на Асоциацията;
2. Управителния съвет на Асоциацията и
3. Председателя на Асоциацията.

(2) Ако Комисията прецени, че има нарушение на разпоредбите на този кодекс, тя може да се самосезира.

Чл. 40. Когато Комисията бъде сезирана, тя е длъжна в 14 дневен срок да открие процедура, която се състои в следното:

1. Събиране на информация: Комисията изисква информация за поведението, за което е сигнализирана, като изслушва засегнатата страна, а при нужда и страната започнала процедурата, толкова пъти, колкото счете за необходимо, писмено или устно, поотделно или съвместно с двете страни. Ако е необходимо, Комисията може да се обръща и към вътрешни или външни експерти, за да изпълни по-добре задълженията си.

2. Събиране на доказателства: ако някоя от страните изисква представянето на доказателства или Комисията счете тяхното представяне за уместно, прилага се доказателствена процедура.
3. Съставяне на заключение: ако по време на работата са били представени някакви доказателства, те се предоставят на засегнатите страни, за да могат те да добавят, което сметнат по право за уместно.
4. Приемане на решение: процедурата приключва с решение на Комисията по спорния въпрос. Това решение включва становището на Комисията по въпроса, с който е сезирана, препоръки и действия, които ответната страна следва да предприеме. Ако решението на Комисията не бъде прието или изпълнено от някоя от страните, изправната страна или Комисията могат да доведат въпросното поведение до знанието на Управителния съвет на Асоциацията, за да разреши въпроса, включително и чрез предприемане на необходимите законови действия.
5. Спазването на срокове: предвид желаната оперативност в работата не се посочват предварителни срокове за процедурата, а те се определят от Комисията във всеки конкретен случай, съобразно обстоятелствата. Заинтересованите страни могат да поискат удължаване на посочените срокове и това се допуска, ако желаният от тях срок е разумен.

Чл. 41. (1) При констатиране на извършено нарушение на Кодекса от лицензирано пенсионноосигурително дружество, което не е член на Асоциацията, когато това нарушение засяга интересите на член и/или на членовете на Асоциацията, Комисията дава писмени и мотивирани указания до управителните органи на съответното пенсионноосигурително дружество за преустановяване на нарушението и/или за отстраняване на причинените вреди спрямо член на Асоциацията. В тези случаи Комисията действа от името на Асоциацията.

(2) Ако дружеството по ал.1 не предприеме предписаните от Комисията действия в дадения му от Комисията срок, Комисията сезира ДАОН с искане за предприемане на предвидените в законодателството мерки и санкции. За това си правомощие Комисията е длъжна да уведоми пенсионноосигурителното дружество - нарушител в предварителното писмено предупреждение до него, предвидено в ал. 1.

Чл. 42. (1) Комисията може да налага само санкции, които са предвидени в този Кодекс.

(2) Решение, с което Комисията налага санкция на пенсионноосигурително дружество, трябва да бъде мотивирано.

Г Л А В А П Е Т А

С А Н К Ц И И

Чл. 43. (1) При неспазване нормите на този кодекс Комисията може да налага следните санкции:

1. писмена забележка;
2. глоба, размерът на която се определя от Комисията;
3. писмено предупреждение за изключване от Асоциацията;
4. предложение за изключване от Асоциацията.

(2) Дължимите суми от наложените глоби се внасят по сметката на Асоциацията.

(3) Решението за изключване на дружество от Асоциацията се взема от Общото решение на Асоциацията.

Чл. 44. При определяне на вида и размера на санкцията Комисията е длъжна да спазва принципа за съответствие между извършеното нарушение и наложеното наказание, както и останалите общи принципи на Наказателното право.

Г Л А В А Ш Е С Т А

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. В изпълнение на дадените ѝ с този кодекс правомощия, Комисията може да приеме вътрешни правила за организация на своята работа. Вътрешните правила на Комисията се утвърждават от Управителния съвет на Асоциацията.

§ 2. Настоящият кодекс е приет на Общо събрание на Асоциацията на и ще се прилага по отношение на всички пенсионноосигурителни дружества, членове на Асоциацията.